271/2025/5

SLOVENSKÉ
BANSKÉ
MÚZEUM

PROTIKORUPČNÝ PROGRAM
Slovenského banského múzea

Banská Štiavnica

26. august 2019

(aktualizácia 23. jún 2025)

Obsah

Obsah

1. Úvod 3
2. Vymedzenie pojmov a skratiek 3
3. Východiská PKP SBM 6
4. Priority PKP SBM 6
5. Riadenie korupčných rizík 6
6. Ciele a opatrenia 6
7. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia PKP SBM 8
8. Záverečné ustanovenia 9

1. Úvod

Protikorupčný program Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici (ďalej PKP SBM) bol vypracovaný v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená *Protikorupčná politika SR na roky 2019 – 2023* (ďalej „Protikorupčná politika SR") a ako súčasť Rezortného protikorupčného programu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej „RPKP" alebo „protikorupčný program").

Tento protikorupčný program nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR a pri jeho vypracovaní sa takisto zohľadňovali informácie vyplývajúce z prieskumu o korupčných rizikách v podmienkach múzea.

Aktuálne znenie PKP SBM sa nachádza na webovom sídle Slovenského banského múzea na adrese http://www.muzeumbs.sk a na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na adrese http://www.minzp.sk/.

Adresátmi programu sú zamestnanci, ako aj spolupracujúce organizácie. Účelom PKP SBM je poskytnúť im súbor konkrétnych krokov na predchádzanie korupcii, najmä prostredníctvom riadenia korupčných rizík a zmenšovania priestoru na ich vznik a existenciu.

2. Vymedzenie pojmov a skratiek

Na účely realizácie protikorupčného programu sa používa toto vymedzenie pojmov:

Integrita znamená vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovanými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita" nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť", ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.

Korupcia vymedzenie pojmu korupcia ako zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb sa opiera o Dohovor OSN proti korupcii.[1]) Podobne aj Európska komisia (EK) v súvislosti Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (ESIF) používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako *„zneužitie(verejného) postavenia na osobný prospech".*[2]) Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií. Aj keď v čase vypracovávania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone (TZ)[3]) sa v § 328 až § 336b uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. **Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam**, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek

---

[1]) Články 15 až 19 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (434/2006 Z. z.); (https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf)

[2]) Dokument EK *Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom*, Európske štrukturálne a investičné fondy – usmernenia pre členské štáty a orgány zapojené do programu, 16.06.2014, Európska komisia, EGESIF 14-0021-00. (https://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guidance_fraud_risk_assessment_sk.pdf)

[3]) Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon").

konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie[4]), konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 TZ je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe[5]) a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním.[6][7])

V norme ISO 37001[8]) má pojem ***korupcia*** generický charakter a vymedzuje sa ako *„ponúkanie, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek hodnoty (ktorá by mohla byť finančná alebo nefinančná), priamo alebo nepriamo a bez ohľadu na miesto (miesta), v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonnosťou plnenia povinností tejto osoby"*.

Korupčné riziko[9]) v užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie[10]) alebo konanie.

Odvetné opatrenie znamená ktorúkoľvek z týchto činnosti uskutočňovaných proti oznamovateľovi za to, že oznámil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania: disciplinárny postih, vyhrážanie, diskriminácia, šikanovanie, verejné alebo neverejné ponižovanie, stalking (prenasledovanie)[11]), bossing[12]), mobbing[13]), nátlak, vydieranie, neprimerané zvýšenie pracovnej záťaže.

Partner vecného vzťahu (obchodný partner) externá strana, s ktorou organizácia[14]) má vecný vzťah[15]) alebo plánuje zriadiť nejakú formu vecného vzťahu.

Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii", „prevencia korupcie") pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie; b) zmenšovanie a odstraňovanie korupčných rizík; c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie; d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie; e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

---

[4]) Pozri glosár TSI https://www.transparency.org/glossary/term/extortion.
[5]) Pozri § 266 Trestného zákona.
[6]) Pozri § 241 Trestného zákona.
[7]) V tomto kontexte je vhodné posúdiť pôsobnosť špecializovaných orgánov, najmä však Špecializovaného trestného súdu.
[8]) STN ISO 37001:2019.
[9]) Medzi pojmami „korupčné riziko" a „riziko korupcie" je rozdiel. „Riziko korupcie" znamená riziko, ktoré vyplýva z korupcie, resp. podplácania.
[10]) Vrátane postoja, reči, pohybov, gest, signálov a ďalších prejavov, o ktorých je možné odôvodnene predpokladať, že osoba dáva najavo svoj úmysel byť účastníkom korupčného vzťahu.
[11]) Napríklad, keď sa po oznámení protispoločenskej činnosti začne byť činnosť, plnenie pracovných povinností, dochádzka a pod. zamestnanca-oznamovateľa neprimerane kontrolovaná a nad takú mieru, ktorá je ináč bežná pri kontrole iných zamestnancov.
[12]) Napr. odlišné odmeňovanie v neprospech oznamovateľa, zvýšené požiadavky na jeho výkony v práci, privlastňovanie si výsledkov jeho práce nadriadeným, vyvíjanie časového tlaku na oznamovateľa, zadávanie práce a úloh, ktorých cieľom je ponížiť oznamovateľa.
[13]) Šikanózne správanie voči oznamovateľovi a podnecovanie do takého správania, napr. verbálne útoky, izolovanie oznamovateľa od skupiny ostatných pracovníkov v organizačnom útvare, ohováranie, psychický nátlak, komunikácia s oznamovateľom sarkastickým tónom a pod.
[14]) Podľa ISO 37001 je to osoba alebo skupina ľudí, ktorá na dosahovanie svojich cieľov má vlastné funkcie so zodpovednosťami, právomocami a vzťahmi.
[15]) Vecný vzťah sa podľa ISO 37001 chápe v širšom zmysle tak, že predstavuje činnosti, ktoré sú relevantné na účely existencie organizácie.

Systém protikorupčného manažérstva znamená súbor vzájomne prepojených alebo vzájomne sa ovplyvňujúcich prvkov organizácie na vytvorenie protikorupčných politík, cieľov a procesov na dosahovanie protikorupčných cieľov.[16])

Verejná integrita sa chápe ako dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.[17]) V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný záujem[18]) sa chápe ako záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšine občanov. Verejný záujem ako predmet sústredeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb[19], ale ako oprávnený nárok[20], pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb, a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie[21] a právneho štátu.

Zvyšovanie povedomia o korupcii sa chápe ako interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojov potrebných na *aktivizáciu* protikorupčného správania.

POUŽITÉ SKRATKY

SBM	Slovenské banské múzeum
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
PKP SBM	Protikorupčný program Slovenského banského múzea
RPKP	rezortný protikorupčný program (Ministerstvo životného prostredia SR)

[16]) V norme STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) sa používa termín „systém manažérstva proti korupcii". Na účely tohto protikorupčného programu sa namiesto neho ako synonymum používa priezračnejší termín „systém protikorupčného manažérstva". V hovorovej reči je akceptovateľný aj výraz „protikorupčné riadenie".

[17]) *Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite*, OECD 26.1.2017. http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity; https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF

[18]) V zákone č. 357/2004 Z. z. je v § 2 ods. 2 pojem verejný záujem na účely tohto zákona vymedzený ako *„záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov"*. V zákone č. 552/2003 Z. Z. sa v § 2 ods. 2 verejný záujem chápe ako *„záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka"*.

[19]) http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration

[20]) http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration

[21]) http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration

SR	Slovenská republika
TZ	Trestný zákon

3. Východiská PKP SBM

PKP SBM zohľadňuje základné faktory[22]) uvedené v Protikorupčnej politike SR, ale aj RPKP MŽP SR, ktoré môžu pomôcť organizácii (múzeu) vyhnúť sa, eliminovať alebo zmierňovať náklady, riziká a poškodenie vyplývajúce z účasti na korupcii, a zároveň pomáhajú podporovať dôveru v obchodných vzťahoch a pri zlepšovaní povesti (dobrého mena) organizácie (múzea).

Východiskami sú aj uplatňovanie zásady nulovej tolerancie korupcie, ochrana verejného záujmu a transparentnosť rozhodovacích procesov, ktoré sa aplikujú vo všetkých proces SBM, ktoré je rezortnou organizáciou Ministerstva životného prostredia SR.

4. Priority PKP SBM

Protikorupčný program SBM je postavený na prioritách a cieľoch, ktoré vychádzajú z priorít Protikorupčnej politiky SR.

Priorita 1: Vlastným PKP a RPKP Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky posilniť postavenie SBM a MŽP SR ako dôveryhodných inštitúcií, ktoré svojou činnosťou presadzujú a chránia verejný záujem prostredníctvom zmenšovania priestoru a príležitostí pre korupciu.

Priorita 2: Zlepšovať systém riadenia korupčných rizík v múzeu.

5. Riadenie korupčných rizík

Riadenie korupčných rizík ako súčasť protikorupčného systému sa uskutočňuje vo všetkých rezortoch v zmysle uznesenia vlády SR č. 585/2019 k Protikorupčnej politike SR.

Mechanizmus riadenia korupčných rizík bol v Slovenskom banskom múzeu spustený od júna 2019 a od vtedy sa pravidelne aktualizuje.

6. Ciele a opatrenia

Cieľ č.1	**Zmenšiť priestor na existenciu a vznik korupčných rizík**
Ukazovateľ	Identifikované a odstránené nedostatky umožňujúce vznik a existenciu korupčných rizík

[22]) Protikorupčná politika SR na roky 2019-2023, časť 5.1 *Základné faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky.*

Opatrenie 1.1	Realizovať program zameraný na zvyšovanie povedomia zamestnancov o ochrane oznamovateľov a postupoch oznamovania podozrení z korupcie, korupčného správania a iného protispoločenského konania
Ukazovatele	a) aktualizovaný interný akt riadenia (smernica SBM) podľa aktuálneho znenia protikorupčného zákona b) zamestnanci poznajú postupy nahlasovania nekalého konania c) zamestnanci sú schopní požiadať o ochranu v prípade nahlásenia podozrení z nekalého konania
Termín	trvale, priebežne
Vyhodnotenie Účinnosti a efektívnosti realizácie	pravidelne v rámci aktualizácie PKP SBM resp. RPKP MŽP SR

SBM prostredníctvom nového aktu riadenia v podobe Smernice SBM č. 6/2020 plní cieľ zameraný na zmenšenie priestoru na existenciu a vznik korupčných rizík a zabezpečuje úlohu o informovanosti zamestnancov o aktualizácii smernice prostredníctvo zodpovednej osoby. Účelom je pravidelne posudzovať a hodnotiť korupčné riziká, ktoré sú relevantné z hľadiska povahy, rozsahu a zložitosti činností SBM, jeho veľkosti, štruktúry a rozhodovacích právomocí.

Pri uplatňovaní protikorupčných pravidiel sa zapájajú všetky organizačné útvary a to prostredníctvom vedúcich zamestnancov, ktorí do procesu môžu zapojiť aj zamestnancov v rámci svojich oddelení resp. podľa platnej Organizačnej štruktúry SBM.

Cieľ č.2	**Zadefinovať pravidlá prijímania a poskytovania darov**
Ukazovateľ	Identifikované opatrenia umožňujúce eliminovať vznik a existenciu korupčných rizík
Opatrenie 1.1	Realizovať mechanizmus, ktorý zabráni využívať ponúkanie a/alebo prijímanie darov a pohostení či iných úžitkov na korupciu.
Ukazovatele	a) vypracovaný interný akt riadenia (smernica SBM) b) počet zamestnancov oboznámených s interným aktom riadenia
Termín	trvale, priebežne
Vyhodnotenie Účinnosti a efektívnosti realizácie	pravidelne v rámci aktualizácie PKP SBM resp. RPKP MŽP SR

Ponúkanie, poskytovanie alebo prijímanie darov, pohostení alebo iných podobných úžitkov či výhod sa niekedy môže odôvodnene treťou stranou (napr. verejnosťou alebo médiami), vnímať ako korupcia alebo korupčné správanie. K takému vnímaniu môže dôjsť aj vtedy, keď darca ani prijímateľ nemal v úmysle získať alebo poskytnúť za tento dar či pohostenie nejakú výhodu.

SBM sa riadi Smernicou č.5/2020 vypracovanou za účelom zabránenia mechanizmu ponúkania a/alebo prijímania darov a pohostení, či iných úžitkov na korupciu.

Cieľ č.3	**Riziká pri nakladaní s majetkom štátu**
Ukazovateľ	Zákon o správe majetku štátu, jeho obchádzanie alebo nedodržiavanie
Opatrenie 1.1	Dôsledné dodržiavanie príslušných ustanovení zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, opatrení MŽP SR a internej smernice SBM a zabezpečenie transparentnosti a hospodárnosti pri nakladaní s majetkom štátu.
Ukazovatele	a) zverejňovanie zmlúv Centrálnom registri zmlúv b) vnútorná a finančná kontrola c) v prípade potreby aktualizácia internej smernice SBM
Termín	trvale, priebežne
Vyhodnotenie Účinnosti a efektívnosti realizácie	pravidelne v rámci aktualizácie PKP SBM resp. RPKP MŽP SR

SBM sa riadi aktuálnym znením zákona 278/1993 o správe majetku štátu a internými Smernicami č.3/2015, Dodatkom č.1 k Smernici č.3/2017 a č.7/2020.

Riziká pri nakladaní s majetkom štátu, ktoré môžu vzniknúť aj v SBM ako v organizácii, ktorá spravuje majetok štátu, budú znižované opatreniami cieľa 3 Protikorupčného programu SBM.

7. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia PKP SBM

Účelom monitorovania PKP SBM je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení a dosiahnutých zlepšeniach v SBM. Cieľom je vytvoriť jasný obraz o dosiahnutom pokroku v znižovaní korupcie.

Monitorovanie a vyhodnocovanie PKP SBM sa realizuje prostredníctvom osoby poverenej kontrolnou činnosťou v SBM, ktorá priebežne zbiera údaje a informácie o stave vykonávania opatrení zainteresovanými zamestnancami a to podľa platnej Organizačnej štruktúry SBM. Na zabezpečenie hladkého priebehu monitorovania a náležitého vyhodnotenia PKP SBM je však nevyhnutná spolupráca a súčinnosť všetkých zamestnancov SBM.

Pri hodnotení sa berie do úvahy aj určenie nedostatkov (slabých stránok), ktoré majú nepriaznivý vplyv na schopnosť identifikovať, zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká. Zároveň sa identifikujú príčiny nevykonania alebo nedostatočného vykonávania opatrení. Takisto sa uvedie, aké zlepšenia sa dosiahli a aké sú trendy a poučenia pre ďalšie obdobie.

8. Záverečné ustanovenia

Protikorupčný program je otvorený dokument. Zmeny a doplnenia jednotlivých opatrení, riešenie problémov a spôsoby eliminácie prekážok jeho realizácie budú realizované zo strany zamestnanca SBM povereného kontrolnou činnosťou v súčinnosti s MŽP SR.

V zmysle uznesenia vlády SR je protikorupčný program zverejnený na webovom sídle SBM a MŽP SR.

Úlohy vyplývajúce z protikorupčného programu a jeho aktualizácia sa vyhodnocujú každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok.

Ing. Peter Zorvan, PhD.
riaditeľ múzea